

“CyGy” is het nieuwsbulletin voor de ouders van de leerlingen van het Cygnus Gymnasium. Het verschijnt driemaal per jaar. Kopij voor dit blad is altijd welkom. Gelieve kopij in te leveren bij Thomas Peters, bijvoorbeeld via e-mail (th.peters@cygnusgymnasium.nl).

Voorwoord

Te vroeg in het jaar ligt er een stabiel hogedrukgebied in Scandinavië waardoor er een stevige continentale wind uit het oosten waait. Plotseling bedenk je op de fiets dat het tijd wordt voor handschoenen, maar die liggen nog onder de kapstok. Er verschijnen hoofdbanden en mutsen in het straatbeeld. In de Alpen is al sprake van sneeuwval.

Als er later in het seizoen een snerpand koude wind uit Siberië over ons heen blaast, wordt al snel gesproken over de Elfstedentocht en gevraagd of de rayonhoofden bijeen geweest zijn. Maar vooralsnog moeten we ons tevreden stellen met rondjes op de Jaap Edenbaan. Vlak voor Sint-Maarten (‘de elfde van de elfde’) rijden we traditioneel op de baan 111 rondjes (met een start om elf over elf... ‘s avonds).

Een “CyGy” staat natuurlijk altijd vol met bijzondere uitroepen als “It giet oan!”, Alternatieve Elfstedentochten (op Weissensee, in Scandinavië of zelfs aan de overkant van de oceaan) en promotieonderzoek naar de ideale schaatsslag. Maar met alleen maar toelevens naar dat ene highlight red je het niet om week in, week uit rond te komen. Je moet ook gewoon je lol putten uit de constante oefening. Dat houdt ons op de been en van de straat. Daar worden we hopelijk beter van.

Er is net weer volop getoetst, in de toetsweek van de bovenbouw of gewoon richting het eerste rapport. Daarmee komen we met z’n allen niet in de “CyGy”, maar hopelijk leidt het uiteindelijk wel tot mooie prestaties. En misschien moet er gefinetuned en bijgespijkerd worden, maar het is nog vroeg in het schooljaar; we hebben nog alle tijd. Stiekem hoop ik wel op een strenge winter.

Veel leesplezier!

Thomas Peters

Langs de Limes

Het Cygnus Gymnasium fietst elk jaar met een groep vijfdeklassers in vijf dagen langs de Limes. Dit jaar was de vijfde editie van deze tocht van 29 september tot 3 oktober. Voordat de reis begon, hadden we een gezamenlijke avond met ouders en de oudheidkundige Jona Lendering als spreker om de reis in te leiden. De Nederlandse Limes werd in het perspectief gezet van de gehele grens van het Romeinse rijk en vooral de hernieuwde belangstelling voor de Limes kreeg veel aandacht.

De eerste dag fietsten we alleen in de middag van Amsterdam naar Noordwijkerhout. Het is een prachtige route door de duinen na Zandvoort.

Op dag twee begonnen we aan het strand in Katwijk en hoopten we Brittenburg in het water te zien. Daarna volgde een bezoek aan het RMO in Leiden. De rondleiding was toegespitst op de Limes en ging over de interactie tussen de inheemse bevolking en de Romeinen. Ook de nieuwe kaart van de Limes in het museum was nuttig. Iedereen was zeer enthousiast over de rondleiding; de kennis van de rondleider was erg goed, maar ook de manier waarop hij de leerlingen erbij betrok was opvallend. In de middag hadden we in fort Matilo een Romeinse gevechtstraining van Jaap Hogendoorn van Springlevend Verleden. In Archeon hadden we een rondleiding van onze favoriete archeotolk, dit keer over de schepen van Zwammerdam. In de avond kampeerden we in Bodegraven.

Op de derde dag bezochten we in de ochtend de parkeergarage in Woerden met de vondsten daar. We fietsten verder naar Castellum Hoogewoerd en kregen daar een rondleiding van hoogleraar Mediterrane Archeologie, de heer J.P. Crielaard, een ouder van een leerling. Ook hij had het over de interactie tussen verschillende culturen rondom de Limes en hij sloot daarmee goed aan bij wat we in het RMO gezien hadden. Het is goed om op de Limes-tocht zulke sprekers te ontmoeten die een breed perspectief kunnen bieden. Later in de middag stopten we bij fort Vechten waar we een rondleiding kregen

van een andere ouder van een leerling die als architect betrokken was bij de nieuwbouw van het Waterliniemuseum. De camping van die dag stond in Odijk.

Op de vierde dag fietsen we veel, en ook veel in de regen, en bezochten we in de middag de kerk bij Elst met opvallende tempels onder de grond. Hier waren we dit jaar voor het eerst en het beviel goed. 's Avonds kampeerden we bij onze favoriete camping, de Grote Altena, in Oosterhout.

Op de laatste dag hadden we een rondleiding van Kurt Hühn in Het Valkhof. Ook hij bracht de samenwerking tussen culturen langs de Limes naar voren. Ook benadrukte hij de ontwikkeling van techniek bij de Romeinen. In de middag liepen we nog een stuk van de wandeling van het aquaduct in Berg en Dal en kregen toen ternauwernood 16 fietsen in de trein terug naar Amsterdam.

We willen elk jaar kamperen maar de tocht is laat in het jaar. In de nacht is het erg koud. Dit jaar waren er ook twee regendagen bij. Toch hoor je geen leerling klagen; het wordt ook een soort routine dat fietsen, je tent opzetten en eten koken, of het nu regent of niet. De tenten namen we dit jaar mee in een grote Volvo. Er waren drie docenten als begeleiding, waarvan er één de auto reed.

Wat was er echt bijzonder aan deze editie? De sponsoring was dit jaar opvallend goed. Het Allard Pierson Museum in Amsterdam was onze grootste sponsor en die betaalde o.a. de truien die we droegen. Maar ook het RMO en museum Het Valkhof waren erg gul. Ze vormen ook een goed begin- en eindpunt van de tocht.

Wat ons vooral is bijgebleven, is een fietsenmaker in Woerden, Johan Treels. We hadden grote pech, omdat de ketting van een fiets van een jongen was gebroken. Treels zette een nieuwe versnellingskabel op zijn fiets en maakte de ketting. We werden meteen geholpen en hij was een uur aan het werk. En we hoefden niets te betalen omdat hij graag mensen hielp die in een noodsituatie waren. Het is een mentaliteit die je niet altijd ziet in Amsterdam. Wellicht is dat een andere cultuur die ons gaat beïnvloeden.

Het heeft een grote meerwaarde om de Limes in zijn geheel te bezoeken en dan zo kort achter elkaar. Het wordt zo een vervolgverhaal en je voelt je aan het eind echt een Limes-expert omdat je dingen met elkaar kunt verbinden. Dit jaar hebben we in Kesteren geschuild voor de regen en pannenkoeken gegeten. Ik zou graag op die, qua cultuur, rustige dag ergens willen stoppen voor een Virtual Reality-ervaring waarbij je, met een VR-bril op, boven de Limes zou kunnen vliegen en je de hele tocht vanuit de lucht kon overdoen. In veel boeken over de Limes heb je prachtige visualisaties over hoe het er vroeger uit heeft gezien, de forten, maar ook de omgeving. Zo'n groot overzicht zou ergens nog goed zijn.

De leerlingen vonden het een prima tocht. Ze zeiden dat ze dit jaar massaal wilden blijven zitten, zodat ze volgend jaar de Limes-fietstocht nog een keer konden doen!

Gert Bos

Schoolkamp

Elk jaar gaan na een week of vier alle eerstejaarsleerlingen op schoolkamp. Het belangrijkste doel is dat de leerlingen elkaar beter leren kennen. De leerlingen zitten namelijk de komende drie jaar bij elkaar in de klas en de komende zes jaar bij elkaar op school.

Op maandag 1 oktober gingen 140 eerstejaarsleerlingen, 15 leerlingmentoren uit klas 4 en 1 leerling uit klas 6 en 10 docenten naar Heino, tussen Zwolle en Almelo. Het kamp is zonder mobieltjes, zodat de leerlingen met elkaar contact maken in persoon in plaats van via Snapchat en Instagram. Dit was voor sommige ouders een hele opgave omdat de figuurlijke navelstreng nog stevig vastzit.

Voor de drie dagen was een heel programma van losse keuzeonderdelen die varieerden van gipsmaskers maken tot sporten en pony rijden en van klasonderdelen die varieerden van collages maken tot avondspel.

Wat waren de hoogtepunten? De bio-boer met alle biggetjes die de leerlingen mochten vasthouden, die aan je laarzen aan het knabbelen waren of waar je tot je enkels in de stront stond.

De Challenge Run, een hinderniscircuit waar de leerlingen zelf allerlei uitdagingen aan konden gaan. Echter

waar sommige docenten aan de kant stonden en één andere fanatiek aan meedeed.

Het dieren voeren waar kinderen lama's konden voeren en aaien die een kop groter waren dan zij, maar ook konijnen, geiten en schapen gretig van het brood snoepten. Het was leuk te zien hoe sommige leerlingen heel vertrouwd met dieren omgingen en anderen schoorvoetend toenadering zochten met het onbekende.

De afsluiting was woensdag met een bezoek aan het dierenpark Amersfoort met een schetsopdracht (nadat elke klas 's ochtends hun huisje grondig had opgeruimd). De dierentuin was het door leerlingen hoogst gewaardeerde onderdeel van het kamp; waarschijnlijk mede vanwege het mooie zomerse weer dat we die dag hadden.

In het kort was het een leuk kamp (gewaardeerd met een 8), waar de leerlingen elkaar beter hebben leren kennen; de docenten de leerlingen ook beter hebben leren kennen; de leerlingmentoren een grote, sociale hulp waren; iedere klas een leuke line-dance heeft gemaakt; veel wolfje is gespeeld, de regen minder was dan aanvankelijk gedacht en de klassenstrijd is gewonnen door 1E (kennisQuiz, linedance, collage, schoonmaken, avondspel).

Het was een enerverend kamp waar we helaas met één leerling minder teruggekomen zijn dan waarmee we waren vertrokken en waar we met meer gips terug kwamen dan alleen het gips van de gipsmaskers van de kunstdocenten Nicole en Daphne.

Rob Wieleman

Werther

Elk seizoen pluizen we de programmering van theaters en toneelgezelschappen door op zoek naar opvoeringen van Duitstalige stukken. Natuurlijk een must voor onszelf, maar hopelijk ook iets waar we met leerlingen naartoe kunnen. Vooral in de bovenbouw is literatuur een vast onderdeel van ons curriculum. We vinden literatuur zelf leuk en hopen altijd zoveel mogelijk leerlingen ervoor te enthousiasmeren; op onze vaste vraag aan het eind van de zesde of ze waardering voor literatuur hebben (gekregen) antwoordt meestal slechts een enkeling ontkennend en dan

toch 'begripvol' dat de anderen het wel leuk vinden.

Dit seizoen stond geprogrammeerd een reprise van het toneelstuk "Het lijden van de jonge Werther" waar we ook vorig schooljaar met de zesdeklassers-met-Duits naartoe geweest waren. Wellicht vraagt u zich af hoe je een briefroman op de bühne kan brengen – terecht. Bovendien is de vraag gerechtvaardigd waarom je een klassieker van ruim twee eeuwen oud op de planken brengt. Regisseuse Eline Arbo speelt het met haar encenering om trouw aan de schrijver te blijven – jaha, de grote toen nog jonge Goethe – en tegelijk een hedendaags "coming-of-age- en boy-meets-girlverhaal" (jury BNG Bank Theaterprijs) neer te zetten. Dat durfden we met een gerust hart met deze zesdeklassers aan!

Bijna alle zesdeklassers-met-Duits (tja, eentje kon niet onder werkafspraken uit) gingen mee naar De Toneelschuur in Haarlem. Het was gezellig, leuk en zelfs voor sommigen een goede eerste ervaring ("Hoe werkt de garderobe?" en "Is er ook een toilet?"). De reacties na afloop reikten van "spacey", via "je kon ermee relaten" tot "Het leukst vond ik de uitstraling van de acteurs en de actrice. Daardoor was het stuk werkelijk waar intrigerend, gewoon echt goed".

In de ene clustergroep hadden we al veel van Goethes roman gelezen, in de andere niet of nauwelijks maar wel over de receptiegeschiedenis en Arbo's opvoering. Dat verschil maakte voor de appreciatie van het toneel niet uit, merkten we. De "moderne twist" deed het 'm. Een geslaagde avond! Nog even nagaan waar de roman over gaat? Googel op 'Werther to go'.

Thomas Peters

Halloween

Het eerste feest van het jaar en voor veel leerlingen ook het eerste middelbare schoolfeest! Helemaal in het teken van Halloween! Het verzoek van de feestcommissie was dat de leerlingen echt verkleed zouden komen in hun meest scary outfits en dat is helemaal gelukt! Sommigen met gezichten die volledig bewerkt waren met schmink en littekens, anderen met enge maskers, hoeden en bezemstelen. Ook docenten waren verkleed als Dracula, heks of fee.

De disco door oud-leerlingen was in trek, met een DJ, VJ en rapper. Er werd veel gedanst en rondgerend, want dat is ook nog erg populair onder de leerlingen. Sommige leerlingen die niet van de harde muziek hielden, konden in de hal allerlei spelletjes doen en naar mate de avond vorderde werd dit een steeds groter succes. Heel fijn dat we zo iedereen tegemoet konden komen. Op naar het volgende feest!

Hedwig Nollen

Cygnianen naar 2e ronde Olympiade Latijn

Op 12 november 2018 kwamen de uitslagen binnen van de 1e ronde van de Klassieke Olympiaden 2018-2019. Dit is een landelijke wedstrijd waaraan elk jaar honderden gymnasiasten uit heel Nederland meedoen. De eerste ronde voor Latijn is voor de Cygnus-

deelnemers een succes te noemen. Bij de 47 besten van Nederland zitten zes Cygnianen en van hen staan er nu drie in de top 10. De tweede ronde is eind januari 2019 in Hilversum. Daarvoor bereiden de leerlingen een flinke lap tekst voor uit een leerdicht van de epicureïsche filosoof Lucretius. De finale is begin april 2019 in Leiden. Ella Slot is ook door naar de tweede ronde Grieks. Daarvoor moet een zogeheten Homerische hymne worden voorbereid. In 2015 heeft onze eigen Jesse de Bruin in de finale al een keer brons bij Latijn en zilver bij Grieks gewonnen. Zou dat geëvenaard of misschien zelfs overtroffen kunnen worden? Eerst maar eens hard gaan studeren voor januari.

Eric Schneiders

<https://klassiekeolympiaden.nl/>

pagina met uitslagen 1e ronde:

<https://klassiekeolympiaden.nl/?q=content/uitslagen-eerste-ronde-ko-2018-2019>

Ode an die Freude

Zie de zussen dansen! Het zijn de muzen, van wie er één de werktitel van de opera van dit schooljaar levert: Euterpe, de 'verblijdende'.

Om alvast in de stemming te komen heeft de sectie Duits de "Ode an die Freude" aan bod laten komen. Eerst maar eens de prachtige muziek van Beethoven! Een slimme zet was onze eerste opdracht: de "Ode an die Freude"

is vaak als flashmob ingezet; welke vind jij de beste, die op de groentemarkt van Dornbirn, die in de mensa van de universiteit Heidelberg, die in de centrale hal van het centraal station in Leipzig of die op het plein van Sabadell? Dat leverde telkens een heerlijk kwartier op: van diverse kanten kwam zachtjes geweldige muziek (omdat niet iedereen oortjes bij zich had).

Vervolgens de ietwat drakerige tekst van Schiller, die Beethoven gebruikt heeft. Eerst maar eens het origineel lezen en dan een vertaling van W.T. Eijssbouts – maar, eerlijk, die tekst kan wel wat actualisering gebruiken! Maak een eigen vertaling van Schillers tekst en dat mag vrij zijn, als het maar een ode oplevert. En daar gingen onze gymnasiasten op los! Je zag direct een schifting in de klas: enerzijds de leerlingen die graag tekstgetrouw vertalen, anderzijds de leerlingen die je maar een tekstuele worst hoeft toe te werpen en ze storten zich er lustig op om er een eigen draai aan te geven. Het leverde mooie eigentijdse lofliederen op. Onder de 'vrijen' bijvoorbeeld een loflied op het voedsel en een op de vrije tijd.

In de eerste klassen ronden we de opdracht af met een collage. Een creatieve opdracht doet het altijd. Ook hier een verschil tussen Beethoven en EU enerzijds en hartjes, tortelduifjes, zeegezichten etc. anderzijds.

We verheugen ons zeer op de opera!

Thomas Peters

Het Paleis op de Dam

Bijna 60 zesdeklassers met een kunstvak in hun pakket bezochten ter voorbereiding op hun centraal examen Kunst Algemeen het Paleis op de Dam.

Dit gebouw, in de 17de eeuw ontworpen als nieuw stadhuis voor het Amsterdam van de Gouden Eeuw, en het hele decoratieprogramma is onderdeel van het centraal examen.

Dan is het geweldig dat het Cygnus maar een kwartiertje fietsen is.

De architect van het zeventiende-eeuwse nieuwe stadhuis, Jacob van Campen, die in Italië had gestudeerd, was een exponent van de wetenschapsbeoefening in die tijd.

Het universum en Zijn Ontwerper fascineerden hem en de zeventiende-eeuwse intellectuelen in hoge mate. De wetenschappers geloofden dat er een bepaalde methodiek schuilde in de Goddelijke schepping. Niets was interessanter dan het achterhalen van de scheppingsregels die God gehanteerd zou hebben.

Jacob van Campen heeft in het stadhuis allerlei theorieën vervlochten over het oorspronkelijk ontwerp dat God voor de schepping moet hebben gehanteerd.

Ja heus: het gebouw is 'als kosmos' ontworpen.

Van Campen was goed op de hoogte van dergelijke ideeën die al bij Plato te vinden zijn en door de Romeinse bouwkundige Vitruvius vertaald zijn naar architectuur. De klassieke oudheid is dan ook alom vertegenwoordigd in het Paleis. Reliëfs van Romeinse goden die de namen van de toen bekende planeten dragen, Atlas die het universum torst, de elementen aarde, vuur, water, lucht... Schilderijen van Govert Flinck en Ferdinand Bol over belangrijke momenten uit de Romeinse tijd.

Voor onze gymnasiasten is het een bijzonder interessante vraag op welke manier en met welk doel de klassieke oudheid in het voormalig stadhuis in de 17de eeuw gebruikt is door beeldhouwers, bouwmeesters en schilders. En hoe kan het dat klassieke verhalen naast Bijbelse verhalen worden gebruikt?

We hadden vier uitstekende gidsen, die een boeiende rondleiding hebben

verzorgd en de kennis van onze zesdeklassers op de proef stelden.

Zij benadrukten bijvoorbeeld dat op vele plekken in het paleis "SPQA" is afgebeeld:

Senatus populusque A... Ja, de senaat en het volk van Amsterdam en niet SPQR, de senaat en het volk van Rome.

Jacob van Campen had een nog ambitieuzer plan met het voormalig stadhuis op de Dam. Niet slechts het gebouw als universum weergeven, maar in het gebouw Amsterdam als centrum van de kosmos plaatsen. Met het oude Rome als voorbeeld. Het laat zien hoe zelfbewust, welvarend en machtig de Nederlanders waren in de Gouden eeuw.

Namens de sectie kunst,

Nicole Vendel